

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav primární a preprimární edukace

Posudek oponenta diplomové práce

Autor/ka: Lucie Köstingerová
 Název práce: Komparace systému primárního a preprimárního vzdělávání v České republice a ve Španělsku
 Obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
 Rok: 2015
 Oponent: Ing. Stanislav Michek, Ph.D.

		1 = nejlepší hodnocení; 5 = nejhorší hodnocení				
Charakter práce:		teoretická – teoreticko-empirická				
		☐				☒
		odpovídající – neodpovídající				
85 s.	rozsah bez příloh	☒				☐
Aktuálnost tématu:		1	2	3	4	5
		☒	☐	☐	☐	☐
<p>Porovnání vzdělávání v tuzemsku a v cizí zemi je vždy aktuální a přínosné, neboť vzdělávací systém v obou zemích se mění a získané poznání je dobrým zdrojem úvah o rozdílech, podobnostech a námětu ke zlepšení.</p>						
Vytyčení cíle práce:		1	2	3	4	5
		☐	☒	☐	☐	☐
<p>Autorka v úvodu vymezuje cíle DP (str. 10): „Cílem práce je seznámení se s rozdíly organizace výuky na úrovni preprimárního a primárního vzdělávání v ČR a ve Španělsku a možnost zhodnocení úrovně jednotlivých systémů z pohledu českého pedagoga“.</p> <p>Autorka mohla cíl své diplomové práce (dále DP) zejména při porovnání organizace výuky na konkrétních školách konkretizovat výzkumnými otázkami.</p>						

	1	2	3	4	5
Celková odborná úroveň textu:	☐	☒	☐	☐	☐
<p>Autorka strukturovaně v DP předkládá poznatky o vzdělávání v ČR a ve Španělsku. Nejprve stručně charakterizuje obě země. Následně popisuje vzdělávací systémy v ČR a ve Španělsku od preprimárního vzdělávání, přes primární, vyšší sekundární až po terciární vzdělávání. Následně stručně popisuje mezinárodní šetření výsledků učení v obou zemích. Informace získané z oficiálních zdrojů o vzdělávání v obou zemích následně doplňuje o vlastní šetření, které provedla v mateřských a základních školách, v nichž působila.</p> <p>V prezentování informací o vzdělávacím systému v ČR předkládá autorka notoricky známé informace a zřejmě nepředpokládala čtenáře seznámeného se vzděláváním v ČR. Text o vzdělávacím systému mohl být stručnější. V třetí a čtvrté kapitole se autorka dopouští drobných odborných nepřesností.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Např. se jedná o označení roku 1774 za rok, kdy byla zavedena povinná školní docházka (str. 12). Tento rok však bylo, prostřednictvím všeobecného školního řádu vydaného 6. 12. 1774 císařovnou Marií Terezií, otevřeno všeobecné vzdělání všem vrstvám našeho obyvatelstva. V prvních letech totiž nebyla úřady sledována školní docházka každého dítěte v císařství, ale primárně byly budovány školy ve všech farních obcích. (viz např. Morkes, F. (2004). Největší reforma školství v dějinách, 230. výročí Všeobecného školního řádu. <i>Učitelské noviny</i>, 2004 (33)). • Dále je zbytečné opakovat informace o požadované kvalifikaci pedagogů v MŠ (str. 19-20) a ZŠ (str. 23-24) přímou citací. • Na str. 36 uvádí: „Po ukončení této formy středního vzdělávání, navazuje ještě dvouleté studium technického zaměření.“ Domnívám se, že se jedná o dvouleté studium odborného zaměření, neboť v angličtině se přívlastek „technical“ překládá jako odborné. • V kapitole 5 popisuje mezinárodní studie. Dle mého názoru autorka měla zaměřit více než na popis samotných šetření, která jsou všeobecně známa, na popis výsledků z mezinárodních testů v obou zemích a případně seznámit čtenáře s možnými příčinami tohoto stavu. Dále mohla také čerpat z mezinárodních zpráv OECD o jednotlivých aspektech vzdělávání (např. přezkum evaluace a hodnocení, indikátory vzdělávacího systému, přezkumu vyučování a učení) a uvést aktuální rozdíly mezi zeměmi z pohledu těchto přezkumů. Na druhou stranu nevím, jak souvisí výsledky PISA v čtenářské a matematické gramotnosti s preprimárním a primárním vzděláváním, když se jedná o zjišťování výsledků gramotnosti patnáctiletých a těžiště diplomové práce se věnuje předškolnímu a primárnímu vzdělávání. <p>V kapitole 6 Metodologie, nebo před ní mohla učinit shrnutí hlavních rozdílů mezi preprimárním a primárním vzděláváním v ČR a ve Španělsku, což by pro ni potom bylo východisko pro popis zjištění z jejího výzkumného šetření.</p>					
Použité výzkumné metody ve vztahu k tématu:	☐	☒	☐	☐	☐
<p>V kapitole 6 Metodologie autorka uvádí, že získala informace o školách na základě pozorování, rozhovorů a vlastními pracovními zkušenostmi v prezentovaných školách. Zde však měla uvést informace o rozsahu svého šetření, konkrétně kolik dní strávila v příslušných školách, s kým hovořila o vzdělávání, za jakých okolností, v jakém rozsahu apod. Je mi zřejmé, že nemůže zpětně popsat všechny rozhovory, přesný počet hodin strávených ve školách, nicméně i orientační přehled by napomohl porozumění následujícím zjištěním.</p> <p>Následně autorka prezentuje zjištění z: I. Mateřské a základní školy 17. listopadu v Jičíně, ZŠ a MŠ Fundación Flors ve městě Vila-real, MŠ a ZŠ Dino school v Praze a Fomento school v Castellón. Na str. 43-65 popisuje pečlivě strukturovaně zjištění, doplněné vhodně ilustrativními</p>					

fotografiemi z jednotlivých škol.

Nerozumím však tomu, proč autorka se někdy věnuje při popisu školy zřizovateli (např. u ZŠ Fundación Flors v městě Vila-real) a někdy ne (v ostatních případech škol). Na stranách 65-76 srovnává jednotlivé školy v jednotlivých oblastech (položkách). Tyto oblasti odpovídají i popisovanému o školách na předchozích stranách. Z DP a ani z její metodologie však není zřejmé, jak autorka určila popisované a následně analyzované oblasti (položky) – např. uniformy, pískoviště, zájmové kroužky, domácí úkoly. Autorka neodůvodnila, podle jakého klíče je vybrala, proč je vybrala a jaký mají smysl. K tomu by ji napomohly výzkumné otázky, případně použití nějakého modelu s kritérii vhodným pro komparaci předškolního a primárního vzdělávání.

Autorka shrnula poznatky v kapitole 8. Bohužel však v DP postrádám diskusi, kde by se autorka pokusila interpretovat, odůvodnit příčiny rozdílů mezi vzděláváním v ČR a ve Španělsku, s oporou o poznatky v odborných publikacích (např. recenzované časopisy, recenzované monografie) věnujících se předškolnímu a primárnímu vzdělávání. Např. vysvětlení výhod či nevýhod přípravy na školu v MŠ uvedeném na str. 47 („Součástí vzdělání je povinná výuka dle učebnic. Učí se psát, číst, počítat. Používají učebnice od nakladatelství Valenciano Vicens Vives a Algaida, Papelillo y el gato Papelote. Na každé čtvrtletí jim vystačí jedna učebnice.“). Či kladení důrazu na disciplínu v ČR a ve Španělsku na str. 68 („Disciplína je hlavní doménou španělského školství a úskalí českého školství. Španělské děti sedí při každé činnosti tiše a nevykřikují.“), str. 78 („Dále ve španělském školství je kladen veliký důraz na disciplínu, což v českém školství postrádám.“) by stálo za vysvětlení. Zejména pokud se jedná o „disciplínu“ dětí v předškolním věku.

V shrnutí a v závěru autorka uvádí rozdíly mezi vzděláváním v obou zemích. Lepší by však bylo využít i oporu o odborné zdroje než pouze o vlastní názor. V závěru postrádám uvedení limitů výzkumného šetření. Dále bych uvítal doporučení pro další výzkumná šetření na uvedené téma, čímž by na tuto práci mohli navazovat další studenti ve svých závěrečných pracích.

Prezentace vlastního názoru:	1	2	3	4	5
	☐	☒	☐	☐	☐
Vlastní názory autorka prezentuje při popisu zjištění, při srovnání škol, při shrnutí a v závěru. Místy by bylo vhodné vlastní názory doplnit i poznatky z odborné literatury (viz výše).					
dostatečný – nedostatečný					
☒ ☐					
Použitá literatura: <input type="text" value="55"/> titulů	aktuální – zastaralá				
☒ ☐					
Autorka pracuje s 36 tuzemskými zdroji a 19 zahraničními tituly. Dále se jedná o 49 elektronických zdrojů (webové stránky, dokumenty stažené z internetu) a 6 publikací. Charakterem jde o dokumenty vzdělávací politiky, zákony, dokumenty deskriptivní povahy. V seznamu literatury postrádám informace z odborných časopisů (např. Zpravodaj vydávaný NÚV, Pedagogika, Pedagogická orientace), pedagogické encyklopedie a odborných recenzovaných publikací věnujících se předškolnímu a primárnímu vzdělávání. Oceňuji, že autorka k získání soudobého poznání k tématu použila aktuální poznatky z tuzemských a zahraničních zdrojů.					
Celková formální úprava textu:	1	2	3	4	5
	☐	☒	☐	☐	☐
Jazyková, formální a stylistická úroveň práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Autorka mohla však věnovat při dokončování DP větší pozornost formální podobě tabulek (str. 65-72) – záhlaví tabulky je nutné opakovat na každé stránce a také je nutné					

tabulky pojmenovat, drobným překlepům (str. 29, 37, 78). Text DP je psán relativně čtivým jazykem.

Při popisu škol se dopouští nepřesnosti v označení škol za státní. V tuzemsku se však jedná o školy veřejné. Minimálně I. Mateřské a základní školy 17. listopadu v Jičíně je dle školského zákona veřejná škola a ne státní. Autorka označuje žáky za studenty (např. 25, 32, 34, 35, 36, 53, 60, 63). V ČR dle školského zákona hovoří v případě MŠ o dětech, o žácích u základní a střední školy, označení studenty je vhodné až pro VOŠ a VŠ.

doplňují text – nedoplňují text

Přílohy:

2

Přílohy: český a španělský vzdělávací systém

Shrnutí (úvod, závěr, naplnění cíle práce, využitelnost pro praxi apod.):

Autorka v DP prokázala schopnost strukturovaně pracovat s informacemi z tuzemských i zahraničních zdrojů. Dále autorka prokázala schopnost prezentovat čtenářům svá zjištění a následně je analyzovat. Na práci oceňuji získávání informací nejen v českém jazyce, ale i pomocí španělského a anglického jazyka.

Celkové hodnocení: výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující

Náměty k obhajobě:

1. Odůvodněte prosím, jak a proč jste vybrala oblasti (položky) ke srovnávání škol?
2. Vyjádřete se prosím na základě poznatků z odborné literatury u obhajoby k výhodám či nevýhodám přípravy na školu v MŠ uvedeném na str. 47 DP. Dále prosím s oporou o odbornou literaturu odůvodněte důležitost disciplíny u dětí při předškolním a primárním vzdělávání.
3. Popište prosím limity výzkumného šetření popsaného v diplomové práci. Co byste při výzkumu učinila příště jinak? A proč?

podpis oponenta:

V Hradci Králové 13. 8. 2015